

Валерія КРОПЕЛЬНИЦЬКА
*студентка Навчально-наукового інституту
міжнародних економічних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина*
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи О.Л.Малахова

СУЧАСНИЙ СТАН І СПОСОБИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ

Оскільки інфляція - це вияв макроекономічної нестабільності, то дана проблема корелює економічні чинники не тільки в нашій країні, а й в інших державах. За даними українських офіційних джерел індекс інфляції становить 98,7% [1]. Важко переоцінити виклик, перед яким знаходиться наша країна, але щоб досягти успішного зниження рівня інфляції, буде потрібно об'єднати зусилля всіх основних політичних сил: уряду, президента, Національного банку і Верховної Ради, а новий урожай (за прогнозами буде вищим торішнього) допоміг би зменшити прес з боку цін на продукти харчування. Підхід до рішення проблеми інфляції в першу чергу полягає в забезпеченні контролю над попитом і витратами. Вирішальне значення матимуть структурні реформи, направлені на забезпечення зростання пропозиції товарів і послуг.

Незважаючи на те, що процес «критичної» інфляції розпочався після загострення протистояння на сході, але ситуація буде мати тенденцію тільки до погіршення до того часу, поки влада не почне провадити ефективні реформи, які б почали розвивати економіку. Економісти стверджують, що Україна потрапить під рецесію в 2016 році. Складається таке враження, що Кабмін і НБУ не веде підрахунків по статистичним показникам, а лише «вгадує» майбутні прогнозовані дані. Так НБУ надав інформацію, що під кінець 2015 року інфляція буде 44-46%, а майбутній прогноз на 2016 р. демонструє інфляцію на рівні 10-12% [2]. Мінфін повідомляє, що продовжує активно працювати над врегулюванням системи державних фінансів, в тому числі зниження дефіциту держбюджету з одночасним фінансуванням верств населення, національної безпеки і оборони. За таких обставин, досить складно буде виконати такі позитивні прогнози, адже необхідно виплачувати ще й зовнішній борг. Єдиний спосіб виплати боргів України - це здійснити реструктуризацію боргу або «зануритись» у свої резерви, які останнім часом значно скоротились. Величезну помилку робить уряд, який продовжує залучати кредити, адже валютні борги важче повертати. Як пояснює професор Ханке, ми можемо кваліфікуватись як держава з гіперінфляційним статусом [3].

Постійні дебати, які вирують навколо даної теми, не виправдовують своїх очікувань, втім так само, як існує вирішення будь-якої проблеми, можна

вирішити і проблему інфляції. Як відомо, є кілька стратегій з її зниження, але зауважимо, що це при умові існування нормального державного апарату.

Отже, першим кроком у напрямку призупинення інфляційного розгойдування – це стабілізація політичної ситуації в Україні. Економічні негаразди, корупція, низька ефективність влади – переважно таким чином українці оцінюють поточну ситуацію в державі. Перед нашою державою стоять серйозні випробування, подолання яких належить до першочергових пріоритетів. Серед них – оптимізація політичної системи: налагодження спільної роботи гілок влади, утвердження конституційних принципів, забезпечення політичної стабільності, дотримання засад демократії, впровадження антикорупційних заходів тощо.

Як не прикро, але Україна має величезний зовнішній борг - 764 333 млн. грн.! Це не беручи до уваги внутрішній борг. Наша країна продовжує ще більше грузнути в кредитах. Державний апарат зменшує витрати і здійснює додаткову емісію грошей для врегулювання ситуації. Такі підходи до вирішення економічних проблем ще більше посилюють інфляційний тиск. На наш погляд, варто звернутися до світового досвіду, а саме - скористатись прикладом Сінгапура. Коли ця держава від'єдналась від Малайзії, відразу було прийнято законопроект про емісію національної валюти, де зазначалось, що випуск в обіг сінгапурських доларів здійснювався тільки в тому випадку, якщо вони були забезпечені еквівалентною сумою в іноземній валюті [4]. Таким чином, дана практика може застосовуватись і в нас при наявності міжнародної валюти. Можливими напрямками акумулювання таких коштів може бути мотивування всіх фізичних осіб – резидентів здійснити обмін іноземної валюти на гривні, або повністю припинити вільну конвертацію іноземної валюти (і на чорному ринку також).

Наступним кроком логічно вважати впровадження реформ і здійснення всіх можливих заходів щодо підвищення ВВП України. Оскільки наша національна валюта знецінилась, закордонні інвестори можуть успішно інвестувати свої кошти в розміщення власних виробничих потужностей на території України, тим самим зменшивши безробіття населення і збільшивши частку іноземних надходжень. З іншого боку, наша країна більшою мірою вважається аграрною. То чому ж не використати це, щоб отримати кошти і створити державний резерв? За кілька років Україна могла б поновити свій статус всесвітньої житниці, реалізуючи величезний сільськогосподарський потенціал своїх чорноземів, одних із найродючіших земель світу. Колишній радник міністерства сільського господарства України, Жан-Жак Ерве, вважає, що потенційно Україна могла б вирощувати не менше 100 мільйонів тонн зерна. Однак, як стверджує «The Guardian», Україна ще не в змозі ефективно використовувати свій потенціал, а також вона має низький рівень довіри серед інвесторів. Отже сільське господарство необхідно розвивати не тільки для того, щоб отримати позитивне сальдо торгівельного балансу, а й для того, щоб забезпечити грошима державу й стати "житницею Європи". Проте необхідно розвивати сферу послуг як всередині, так по можливості і зовні. Для прикладу, частка сфери послуг в розвинутих країнах складає більше 50% частини

економіки. Однак Україна поки що є країною, що розвивається. І поки вона розвивається, варто використати її переваги. Отже необхідно зробити все, щоб знизити її темпи розвитку нині і в майбутньому.

Література:

1. Індекс інфляції(Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/inf/>
2. Економічні прогнози [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/2015/07/07/7738389/>
3. Стаття Steve H. Hanke [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cato.org/blog/ukraine-worlds-second-highest-inflation-0>
4. Із третього світу в перший. Сингапурська історія_ 1965-2000. Мемуари Лі Куан Ю т.2 (2011) –222с.

Віталій РУДАН

викладач кафедри банківської справи

Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРУДЕНЦІЙНОГО БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Особливості функціонування банківської системи України на сучасному етапі характеризуються значними збитками банківських установ (понад 90 млрд. грн. за 9 місяців 2015 року), високими ризиками, що визначає необхідність формування значних резервів під активні операції, визнанням неплатоспроможними 55 банків. Причини цих негативних явищ криються не тільки і не стільки у анексії Криму та військових діях на Донбасі, а значно глибше та є результатом прорахунків в управлінні державою загалом і фінансовим сектором зокрема, у всі роки після здобуття незалежності.

Так, аналізуючи механізм банківського нагляду за діяльністю вітчизняної банківської системи можна виокремити три ключових причини виникнення не лише банківської кризи 2014-2015 років, а й попередніх банківських криз 1998, 2004, 2008-2009 років. До таких причин слід віднести:

1. Неєфективність законодавства та регулятивних механізмів у сфері банківської діяльності. Виходячи з аналізу вітчизняного банківського законодавства, можна зробити висновок, що два найголовніші напрями діяльності комерційних банків (валютні операції та кредитування) практично не регулюються на законодавчому рівні. В Україні валютні відносини регламентуються Декретом Кабінету Міністрів «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19 лютого 1993 року, який є застарілим та регулює обмежене коло валютних відносин, а у сфері кредитування ще у 2004 році було скасовано єдине Положення НБУ «Про кредитування». За таких умов, починаючи із 2004 року в Україні різко зросла кредитна (з 42,2% у 2004 р. до 59,1% у 2008 р.) та депозитна (з 36,5% у 2004 р. до 48,5% у 2009 р.) доларизація, що в кінцевому підсумку призвело до зростання валютних ризиків, девальвації гривні та банкрутств підприємств і банків. Відсутність дієвого законодавчого регулювання валютних відносин призводить до фактичної втрати Національним банком України контролю за